

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY

INSTYTUT FILOLOGII ANGIELSKIEJ

ul. Kuźnicza 22
50-138 Wrocław

tel. +48 71 375 24 39
fax +48 71 375 24 40

ifa@uwr.edu.pl | www.ifa.uni.wroc.pl

dr hab. Anna Mystkowska-Wiertelak, prof. UWr

Uniwersytet Wrocławski

Instytut Filologii Angielskiej

**Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego w postępowaniu
habilitacyjnym**

**dr Barbary Loranc z Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej
ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk
humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo**

1. Sylwetka Habilitantki

Dr Barbara Loranc jest absolwentką dwóch kierunków studiów ze stopniem zawodowym magistra. W 1999 roku uzyskała tytuł magistra historii w zakresie studiów europejskich na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz tytuł magistra filologii angielskiej na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego. W 2008 roku uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa na Uniwersytecie Śląskim. Jej praca doktorska dotycząca zintegrowanego nauczania przedmiotowo-językowego powstała pod kierunkiem prof. dr hab. Jana Iluka. Ponadto w 2012 roku Habilitantka ukończyła studia podyplomowe dotyczące technologicznych aspektów przetwarzania języka naturalnego prowadzone przez Katedrę Lingwistyki Komputerowej Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. W latach 2002 – 2009 pracowała na stanowisku asystenta, a od 2009 do chwili obecnej na stanowisku adiunkta w Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej.

2. Ocena głównego osiągnięcia naukowego w rozumieniu Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dn. 20 lipca 2018 r. (DZ. U. 2018, poz. 1668), art. 219 ust. 1, pkt 2.

Zgodnie z przedstawioną dokumentacją, podstawą do uznania znaczącego wkładu Habilitantki w rozwój dziedziny „językoznawstwo” jest powiązany tematycznie cykl publikacji, na który składa się monografia naukowa zatytułowana *Virtual Exchange and Second Language Learning for the 21st Century: Exploring Learners' Perspectives*, wydana przez Wydawnictwo Naukowe Śląsk (120 punktów) oraz sześć artykułów we współautorstwie opublikowanych w wysoko punktowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym (*International Review of Pragmatics, Journal of International and Intercultural Communication, Lingua, Language Teaching Research, Mextesol Journal, The Language Learning Journal*) i dwa rozdziały w monografiach zbiorowych opracowane samodzielnie, które ukazały się w renomowanym wydawnictwie Springer (po 5 punktów). Publikacje ukazały się w prestiżowych, renomowanych czasopismach, a jedno z nich, *Language Teaching Research*, legitymuje się współczynnikiem wpływu na poziomie 4.8 oraz 200 punktami na aktualnej liście ministerialnej czasopism punktowanych. Wszystkie pozostałe czasopisma są indeksowane na liście Scopus z punktacją od 20 do 100 punktów. Wszystkie te prace powiązane są tematycznie i dotyczą wymiany wirtualnej jako znaczącego narzędzia służącego rozwijaniu kompetencji językowej i interkulturowej. Lista prac przedstawionych jako główne osiągnięcie nie budzi zastrzeżeń zarówno w wymiarze ilościowym, jak i jakościowym. Analiza publikacji pokazuje systematyczny postęp publikacyjny dr Loranc, od najniżej punktowanych przez powstałe w okresie ostatnich dwóch lat artykuły w wysoko punktowanych, wpływowych tytułach, do dojrzałej samodzielnej monografii będącej uzupełnieniem i podsumowaniem wcześniejszych badań. Należy podkreślić międzynarodowy charakter badań prowadzonych przez Habilitantkę, co przejawia się na dwóch płaszczyznach: pierwsza, to fakt, że uczestnikami badań są osoby pochodzące z wielu krajów, a druga, to współpraca z badaczami z różnych państw: dr Shannon M. Hilliker, dr Chesly Ann Lenkaitis z Binghamton University, prof. Hsin-chou Huang z Institute of Applied English, National Taiwan Ocean University, dr. Davidem Finbarem Brettem z Università degli Studi di Sassari we Włoszech. Stanowi to dowód na umiejętność nawiązywania znaczących kontaktów w świecie naukowym, rozpoznawalność w środowisku poza granicami i istotne umiędzynarodowienie badań prowadzonych przez dr Loranc.

W ramach głównego osiągnięcia podlegającego ocenie Habilitantka zrealizowała szereg badań koncentrujących się na jednym aspekcie, a mianowicie wymianie wirtualnej,

jednak na każdym etapie badań, dr Loranc systematycznie wzbogaca zakres tematów, podstaw teoretycznych, narzędzi badawczych i sposobów analizy badanego zjawiska, co świadczy o konsekwentnym poszerzaniu warsztatu badawczego i stopniowym rozwoju naukowym. Wyjściowym punktem dociekań Habilitantki było sprawdzenie zakresu, w jakim udział w wymianie wirtualnej może wspomóc rozwój językowy. I tak w rozdziale „Videoconferencing as a tool for developing speaking skills” dr Loranc opisuje badanie ankietowe, w którym wykazała pozytywny wpływ wirtualnej współpracy ze studentami z innego kraju na rozwój sprawności mówienia, ale co ważniejsze, poddała wnikliwej analizie opinii i odczucia uczestników badania, oferując ważne wnioski i rekomendacje. Inna publikacja Habilitantki, „The foreign language classroom in the new media age: Videoconferencing and negotiated interaction among L2 learners,” dotyczy również rozwijania kompetencji komunikacyjnej, jednak w tym przypadku uczestnicy mieli możliwość wykonywania kilku typów zdań, co pozwoliło Autorce na wykazanie, że zakres i jakość interakcji może zależeć od typu aktywności zaplanowanej przez nauczyciela. Kolejny etap rozwoju naukowego Habilitantki uwidacznia się w poszerzeniu pola badawczego – we wspomnianych powyżej pracach uczestnikami są nierodzimi użytkownicy języka, nowsze badania angażują rodzimych użytkowników języka angielskiego, co umożliwiło poszerzenie badanych aspektów znajomości języka obcego o kompetencję pragmatyczną. W artykule „Development of pragmatic competence among L2 learners: Examining compliment responses in intercultural virtual exchanges” Habilitantka i współautorki wykazały przyrost umiejętności pragmatycznych dzięki komunikacji z rodzimymi użytkownikami języka. Nie tylko zakres tematyczny uległ poszerzeniu, ale także aparat badawczy. Analizie poddano zapisy audio i wideo interakcji uczestników wymiany wirtualnej: studentów z polskiej uczelni i rodzimych użytkowników języka angielskiego oraz wyniki testu, przeprowadzonego przed rozpoczęciem i po zakończeniu projektu. Kolejnym krokiem w stronę analizy dyskursu pod względem występowania charakterystycznych cech pragmatycznych są badania opisane w artykułach „Compliment patterns in English: L1 and L2 production in the virtual exchange environment” oraz „Virtual exchange and L2 pragmatic development: Analysing learners' formulation of compliments in L2.” Oba powstałe we współautorstwie świadczą o potrzebie coraz bardziej szczegółowego i dogłębnego analizowania danych, pokazują przyrost wiedzy i kompetencji badawczych Habilitantki.

Jej dociekania nie ograniczają się do analizy wpływu uczestnictwa w wymianach wirtualnych na poziom kompetencji językowych, ale, co istotne, dotyczą także wymiaru

społecznego w zakresie kształtowania postaw obywatelskich oraz rozwijania świadomości globalnej i poczucia globalnej tożsamości. W badaniu opisanym w artykule "The role of intercultural virtual exchanges in global citizenship development" oprócz studentów z Polski wzięli udział także studenci z Meksyku, Stanów Zjednoczonych i Hiszpanii. Przy użyciu narzędzi jakościowych i ilościowych Autorki wykazały pozytywną zmianę w zakresie poczucia globalnej tożsamości uczestników w efekcie uczestnictwa w 6-tygodniowym projekcie. Projekt z udziałem Polaków i Hiszpanów opisany w artykule „Global awareness and global identity development among foreign language learners: The impact of virtual exchanges” miał pozytywny wpływ na zwiększenie świadomości wspólnoty globalnej wśród uczestników, ich poczucia odpowiedzialności społecznej i chęci współpracy z przedstawicielami innych nacji. Szkoda jednak, że Autorki raportując wyniki, nie dostrzegły możliwości oddziaływania efektu Hawthorne’a, który może istotnie wpłynąć na wyniki, czego rezultatem bywa obraz znacznie bardziej pozytywny od rzeczywistego. Nieco inny charakter ma powiązany tematycznie artykuł „Facilitating global citizenship development in lingua franca virtual exchanges,” w którym Autorki przyglądają się programowi dydaktycznemu wymiany wirtualnej i temu, jak może on kształtować poczucie odpowiedzialności wobec wspólnoty globalnej. Tym razem należy szczególnie podkreślić dogłębnie przemyślany projekt badawczy, w którym każda decyzja została poparta odniesieniem do literatury. Swój udział w tym projekcie Habilitantka określiła na 50%, a obejmował on współpracę na wszystkich etapach, od opracowania koncepcji badania, jego zaplanowania i przeprowadzenia, po opracowanie części teoretycznej, analizę wyników i sformułowanie wniosków.

Zwieńczeniem badań tego nurtu jest monografia *Virtual Exchange and Second Language Learning for the 21st Century: Exploring Learners' Perspectives*, w której Habilitantka dokonuje swoistej syntezy wielu wątków podejmowanych we wcześniejszych pracach, ale co należy podkreślić, poszerza dostępną wiedzę na podjęty temat o porównanie efektów współpracy wirtualnej z rodzimymi i nierodzimymi z użytkownikami języka angielskiego. Złożona z 7 rozdziałów monografia prezentuje najważniejsze i najnowsze informacje na temat istoty i celowości wymian wirtualnych oraz zawiera podsumowanie dotychczasowych badań Autorki. Dowodem na dojrzałość badawczą Habilitantki są rozdziały poświęcone badaniu. Zawierają szczegółowy opis wybranej metodologii badawczej z dogłębnym uzasadnieniem dokonanych wyborów, opis dwóch badań przeprowadzonych w dwóch porównywanych kontekstach oraz krytyczną analizę porównawczą danych uzyskanych

w przebiegu badań. Można wyrazić tylko zastrzeżenie dotyczące implikacji pedagogicznych, które wydają się dość skromne w świetle wielowątkowości samego badania i wielości wniosków. Zostały w poważnym stopniu oparte na dostępnej literaturze, a nie na obserwacjach Autorki.

Podsumowując, nie można mieć żadnych zastrzeżeń co do spójności tematycznej cyklu, wszystkie jego elementy są ze sobą powiązane, a tytuł osiągnięcia trafnie oddaje pole zainteresowań naukowych Habilitantki. Przedstawiony do oceny cykl publikacji można z pewnością uznać za Osiągnięcie naukowe w rozumieniu Ustawy, mający znamiona znacznego wkładu w rozwój dyscypliny naukowej „językoznawstwo.”

3. Ocena pozostałego dorobku naukowego niewchodzącego w skład osiągnięcia naukowego

Obszerny pozostały dorobek publikacyjny dr Loranc można podzielić na 4 zasadnicze obszary. Pierwszy z nich, w skład którego wchodzi 5 publikacji, dotyczy wpływu uczestnictwa w wymianach wirtualnych na rozwój kompetencji przyszłych nauczycieli języka, jak i nauczycieli praktyków. Kolejny obszar zainteresowań Habilitantki to nauczanie wybranych kompetencji językowych. W nim Autorka wyróżniła 4 odrębne nurty. I tak temat nauczania słownictwa przy wykorzystaniu multimedialnych został poruszony w 4 publikacjach, rozdziałach i artykułach. Jedną publikację poświęcono nauczaniu sprawności mówienia, 3 nauczaniu języka specjalistycznego i jedną nauczaniu języka angielskiego na poziomie szkoły wyższej. Trzeci obszar badawczy angażujący Habilitantkę to zintegrowane nauczanie przedmiotowo-językowe. Pierwszy należący tu cykl publikacji obejmuje 5 pozycji, które koncentrują się wokół prób podnoszenia efektywności nauczania w tym modelu. Drugi cykl złożony z 3 publikacji bierze pod uwagę opinie nauczycieli i rodziców, których dzieci uczestniczą w zajęciach nauczania przedmiotowo-językowego. Najnowszy obszar zainteresowań badawczych, który świadczy o dociekliwości Habilitantki i Jej potrzebie poszerzania aparatu badawczego i obszaru badań, są badania korpusowe nad dyskursem tekstów podróźniczych, których efektem było powstanie dwóch publikacji.

W podsumowaniu stwierdzam, że dorobek naukowy Habilitantki niewchodzący w skład osiągnięcia naukowego upoważnia do uznania jego Autorki za samodzielną badaczkę oraz dobitnie świadczy o istotnej aktywności naukowej.

4. Ocena pozostałych aspektów działalności naukowej dr Barbary Loranc

Dr Loranc ma doświadczenie w obszarze organizacji konferencji i działalności redakcyjnej – była członkiem komitetów organizacyjnych 2 międzynarodowych konferencji naukowych, jest także członkiem 2 komitetów redakcyjnych oraz redagowała samodzielnie i we współpracy 2 monografie zbiorowe. Na szczególne podkreślenie zasługuje praca w międzynarodowych zespołach realizujących projekty naukowe, finansowane w ramach konkursów oraz takie, którym nie przyznano finansowania, ale które umożliwiły zdobycie doświadczenia i zebranie danych opisanych w wymienionych tu publikacjach. O uznaniu środowiska naukowego dla Habilitantki świadczy liczba wydawnictw, które zwróciły się do Niej o zrecenzowanie zgłoszonych tekstów (w tym recenzja monografii).

Habilitantka aktywnie propaguje wyniki swoich badań, biorąc udział w krajowych i zagranicznych konferencjach – łącznie zaprezentowała 39 referatów. Wygłosiła także wykład plenarny. Dr Loranc aktywnie działa na polu międzynarodowym. Oprócz prac realizowanych w międzynarodowych zespołach badawczych: ACTRES (*Análisis contrastivo y traducción inglés-español*); *Resilience Approach in Cross-Cultural Training of Future Teachers in Ukraine and V4 Countries*; E-CET (*E-courses for English Teachers*), dr Loranc uczestniczyła w szkoleniach i prowadziła zajęcia dydaktyczne na 19 europejskich uczelniach w ramach programu Erasmus. Doświadczenie zdobyte w trakcie międzynarodowych projektów oraz bogaty dorobek publikacyjny pozwalają przypuszczać, że Habilitantka będzie z sukcesem aplikować o granty w ramach konkursów organizowanych przez agencje krajowe, jak i zagraniczne.

Podsumowując, zdecydowanie pozytywnie oceniam pozostałe aspekty działalności naukowej dr Loranc. Warto odnotować dużą aktywność międzynarodową Habilitantki. Efektem współpracy z badaczami z innych krajów było powstanie 16 publikacji wykazanych w dorobku po doktoracie.

5. Ocena działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzującej naukę

Znaczące jest również doświadczenie dydaktyczne dr Loranc, co niewątpliwie przekłada się na zainteresowanie dydaktyką w szkole wyższej, problematyką pracy nauczyciela i zwiększaniem efektywności nauczania języka. W ciągu 20 lat zatrudnienia na uczelni Habilitantka prowadziła zajęcia z praktycznej nauki języka angielskiego na studiach

filologicznych pierwszego i drugiego stopnia oraz dydaktyki tego języka. Prowadziła również kursy języka prawniczego oraz seminaria licencjackie i magisterskie. Wypromowała 49 licencjatów i 26 magistrów filologii angielskiej. Do działalności dydaktycznej należy zaliczyć także inicjatywy realizowane we współpracy z nauczycielami akademickimi z uniwersytetów w Hiszpanii i Czechach.

Istotny jest także dorobek organizacyjny dr Loranc. Od ponad dekady jest wydziałowym koordynatorem programu Erasmus, co wiąże się z wykonywaniem licznych angażujących obowiązków. Ponadto opracowała programy studiów podyplomowych oraz studiów magisterskich, specjalizacji nauczycielskiej.

Ocena działalności popularyzującej naukę jest także pozytywna. Habilitantka dociera ze swoimi wykładami do odbiorców poza uczelnią. Na szczególną uwagę zasługują wydane przez Nią trzy książki do nauki wybranych aspektów języka angielskiego dla dzieci.

Moja ocena działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzującej naukę dr Loranc jest jednoznacznie pozytywna. Jej osiągnięcia spełniają wymogi stawiane kandydatom do uzyskania stopnia doktora habilitowanego.

6. Konkluzja

Uwzględniając całościowy dorobek naukowy, którego wartość oddają dane naukometryczne (sumaryczny Impact Factor - 10.078; indeks Hirsha - 7; punktacja MNiSW - 1294), wartość przedstawionego osiągnięcia, jak również działalność dydaktyczną, organizacyjną i popularyzatorską Habilitantki, stwierdzam, że dr Barbara Loranc spełnia wymogi określone w art. 219 ust. 1, pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dn. 20 lipca 2018 r. (DZ. U. 2018, poz. 1668), stanowiące podstawę do nadania Jej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie językoznawstwo.

Anna Mystkowska-Merle

Wrocław, 2 sierpnia 2023